

Lausuntopyyntö kansallisen vesihuoltouudistuksen visioista ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta

185/14.05/2020

TEKLA 25.01.2021 § 7

Maa- ja metsätalousministeriö asetti vuoden 2020 alussa hankkeen kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseksi. Hankkeen tavoitteena on varmistaa kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille turvallinen ja toimintavarma vesihuolto. samanaikaisesti tavoitteena on edistää mm. toimialan energia- tehokkuutta, uuden teknologian käyttöönottoa ja toimialan digitalisoitumista sekä pitkäjänteistä tietopohjaista suunnittelua.

Hankkeen työryhmä on valmistellut vesihuoltouudistuksen vision ja sitä tukevan toimeenpano-ohjelman luonnoksen uudistuksen toteuttamiseksi. Ohjelmaluonnoksessa, johon maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa, on esitetty keinoja vesihuollon toimintavarmuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä toimialan uudistamiseksi.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 8.2.2021 ministeriölle.

Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman luonnos lähetetään lautakunnan jäsenille esityslistan mukana.

Luonnoksessa on viisi (5) sellaista kohtaa, jotka ovat ne ydinalueet joihin tulevaisuuden vesihuolto tulee painottua. Yhteisten järjestelmien ja muiden vesihuolto- ja jätevesijärjestelmien palvelutasotavoitteiksi on asetettu seuraavat kansalliset tavoitteet joiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti:

- 1) parannetaan vesilaitosten toimintaedellytyksiä vahvistamalla laitosten resursseja sellaisiksi, että laitostoiminnalle voidaan varmistaa riittävät taloudelliset ja osaamisresurssit, joiden avulla laitokset pystyvät tuottamaan asiakkailleen laadukasta ja toimintavarmaa vesihuoltopalvelua kohtuullisin kustannuksin. Keinot voivat olla laitokseen kasvattaminen yhdistämällä laitoksia, resurssien varmistaminen uusilla yhteistyömuodoilla tai ulkopuolisten palvelujen käyttäminen.
- 2) Edistetään vesihuoltolaitoksen omistajien sitoutumista vesihuoltopalveluiden toimintavarmuuden turvaamiseen sekä omistajien ja vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä kunkin vesihuoltolaitoksen palvelutason määrittämiseksi. Palvelutasoa seurataan laitospohjaisesti asetettavien tunnuslukujen avulla. Tunnusluvut tallennetaan vesihuollon tietojärjestelmään.
- 3) Laitokset kuvaavat toimintaansa tunnusluvuilla, joiden avulla toiminnan tehokkuutta ja taloutta voi arvioida. Tunnuslukuja seurataan säännöllisin väliajoin. Vesihuollon hyviä käytäntöjä ja läpinäkyvyyttä parannetaan julkaisemalla vesihuoltolaitosten toimintaa kuvaavia tietoja.
- 4) Asianmukainen vesihuoltopalvelujen saatavuus varmistetaan myös häiriötilanteissa.
- 5) Kehitetään vesihuoltolaitosten toiminnan jatkuvuudenhallintaa eri toimialojen yhteistyönä. Laitosten jatkuvuudenhallinnan kokemuksia sovelletaan kaikkiin vesihuoltolaitoksiin niiden toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Luonnoksessa on paljon sellaisia kohtia jotka edesauttavat ja parantavat

vesihuollon toimintaa, ylläpitoa, suunnittelua ja jatkuvuutta sekä toteutukseen turvaavat myös mm. pienten vesilaitosten / kuntien veden saannin jatkuvuuden ja toiminnan. Isona seikkana on tietysti yhteistyö ja varsinkin juuri pienet yksiköt, joiden resurssointi on monella tavoin haasteellista, yhteistyö muiden alalla toimivien kuntien ja vesihuoltolaitoksien kanssa on elintärkeää. Ei riitä että haetaan tunnuslukuja ja niiden kautta peilataan laitojen toimivuutta ja taloudellisia seikkoja, vaan kun aina on muistettava, että vesihuoltolaitoksia on Suomessa hyvin monen kokoisia ja näköisiä ja kaikkien on toimittava niille asetetuin ehdoin ja resurssein. Liian suurien painolastien kokoaminen vesihuoltolaitosten ja kuntien päälle heikentää niiden mahdollisuuksia täyttää annetut kriteerit. On katsottava asiaa monelta eri kantilta ja monessa kunnassa on rakennettu huomattavan paljon vesi- ja viemärijohtoja ja -laitoksia jo useita vuosia sitten ja niiden ylläpitoon ja saneeraukseen on varattava riittävästi varoja. Tällöin valtion rooli nousee selvästi esiin, sillä pelkästään kuntien ja vesihuoltolaitosten rahoilla tätä arvokasta omaisuutta ei pystytä uudistamaan / uusimaan.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että vesihuoltouudistus on tärkeä toimenpide koota yhteen ne seikat ja asiat, joita tulevaisuudessa tarvitaan, jotta järjestelmä toimii, on turvallisissa käsissä ja vesihuollon toteuttamiseen saadaan yhtenäiset ja hyvät resurssit ja toimintatavat.

Valmistelu ja lisätiedot:
Matti Vesava, tekninen johtaja
p. 0400 633 350, matti.vesava@palkane.fi

Esitys

Tekninen johtaja:

Tekninen lautakunta päättää lausuntonaan sanoa, että;

- 1) on tärkeä luoda yhtenäiset toimintatavat ja saada käyttöön riittävät resurssit, jotta vesihuollon toimivuus on turvattu nyt ja tulevaisuudessa.
- 2) yhteistyö eri kuntien, vesihuoltolaitosten ja muiden alalla työskentelevien kanssa on ensiarvoisen tärkeätä.
- 3) puhtaan veden saanti turvataan ja varmistetaan riittävän tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja tähänkin kohtaan panostetaan myös yhteistyöllä.
- 4) valtiovalta on tiiviisti mukana kehittämässä ja rahoittamassa erilaisia vesihuollon hankkeita ja niiden toteuttamista.
- 5) pienet kunnat ja vesihuoltolaitokset otetaan riittävän hyvin mukaan asioita eteenpäin vietäessä eikä niille luoda liian suuria painolasteja esim. taloudelliset näkökohdat huomioon otettaessa.
- 6) tietojen keruuseen luodaan yksinkertaiset ja selkeät toimintamallit.

Käsittely kokouksessa

Keskustelun aikana tekninen johtaja muutti esitystään kohdan 3) osalta siten, että:

Pälkäneen kunnan oma puhtaanvedensaanti turvataan ja varmistetaan riittävän tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja lisäksi hän esitti, että koko lausunto annetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti että:

- 1) on tärkeä luoda yhtenäiset toimintatavat ja saada käyttöön riittävät resurssit, jotta vesihuollon toimivuus on turvattu nyt ja tulevaisuudessa.

- 2) yhteistyö eri kuntien, vesihuoltolaitosten ja muiden alalla työskentelevien kanssa on ensiarvoisen tärkeätä.
- 3) Pälkäneen kunnan oma puhtaan veden saanti turvataan ja varmistetaan riittävän tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
- 4) valtiovalta on tiiviisti mukana kehittämässä ja rahoittamassa erilaisia vesihuollon hankkeita ja niiden toteuttamista.
- 5) pienet kunnat ja vesihuoltolaitokset otetaan riittävän hyvin mukaan asioita eteenpäin vietäessä eikä niille luoda liian suuria painolasteja esim. taloudelliset näkökohdat huomioon otettaessa.
- 6) tietojen keruuseen luodaan yksinkertaiset ja selkeät toimintamallit.
- 7) lausunto annetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa

Pälkäneellä 2.2.2021

Matti Vesava
pöytäkirjanpitäjä

